

תאריך עדכון: 01/09/19

התנהגות ארגונית ב'

93-006-03

ד"ר קווה דביר

סוג הקורס: הרצאה (חובה)

שנת לימודים: תש"פ סמסטר: ב' היקף שעות: 1 ש"ש

דואר אלקטרוני: יימסר

שעות-קבלה: בתיאום מראש

אתר הקורס באינטרנט: באמצעות מערכת "למידה" (Moodle)*.

<http://lemida.biu.ac.il>

* הסבר יינתן בתחילת הקורס!

א. **מטרות הקורס** : לחדד ולהעמיק בהבנת העקרונות הבסיסיים המתקיימים בהתנהגויות האדם, הארגון והאינטראקציה ביניהם, תוך עיון בתובנות שנצברו עד כה ממחקרים בתחומים ותיקים שכנים, כגון: הפסיכולוגיה החברתית והארגונית, סוציולוגיה וכלכלה, ומתחומים חדשים יותר: פסיכולוגיה חיובית ומנהיגות, וכל זאת, תוך שימת דגש על דרכי היישום בחיי היום-יום.

ב. **תוכן הקורס**: לאחר שהתוודענו בקורס הבסיסי לצורות שונות בתפיסת הארגון, המנהל והעובד, והעמקנו בנושא ההנעה במקום העבודה והתאמת שיטות ניהול להעצמתה, נמשיך בקורס הנוכחי:

א. להעמיק בנושאים אלה ע"י ניתוח דוגמאות מהשטח.

ב. להרחיב את ההבנה לתחומים נוספים ברמת המאקרו והמיקרו, אשר קשורים להשפעת עצם הימצאות האדם בקבוצה ובארגון, על תיפקודו.

צורת העבודה בקורס זה, כמו קודמו: נחשוף את הלומדים למגוון התיאוריות שהתפתחו בתחום, לבעיות העיוניות והמעשיות שבו על-די case studies מהשטח הארגוני, וכל זאת תוך דיון בשיטות החשיבה והמחקר העיקריים שבו.

רקע: התנהגות ארגונית הינו תחום מדעי חדש יחסית במדעי החברה, אשר משלב

בין דיסיפלינות שונות, כגון: הנדסה, פסיכולוגיה חברתית-תעשייתית, סוציולוגיה, חקר המנהיגות, מנהל עסקים וכלכלת הפירמה, כשהולדתו בתקופה שלפני מלחמת העולם השנייה. באותה התקופה, הביאה המהפכה התעשייתית לקיומם של מפעלים מרובי

עובדים שעיקר עבודתם היה ייצור סדרתי-מאסיבי, ועלה הצורך לבדוק כיצד לייעל את עבודתם לטובת רווחי המפעל. בשנים האחרונות, עם צמיחתם של ארגונים גדולים המעסיקים מאות ואלפי עובדים (העוסקים לא רק בייצור המוני אלא גם בחשיבה ובפיתוח של מוצרי צריכה ושרות, שיווק ומכירות), התחזק הצורך להביא ארגונים להבנה כי העובדים הינם משאב ממדרגה עליונה, ועל-כן יש ללמוד על צרכי השונים ולדאוג לחפיפה מרבית במסגרת האפשר בינם לבין צרכי הארגון, הן על-ידי מיון נכון של העובדים המתאימים לארגון, השמה נכונה לפי אפיוני התפקיד, וטיפול העובד למניעת לחצים ושחיקה.

רמות העיסוק: 1. ברמת המאקרו – על אופיים של מערכות מורכבות ויחסי הגומלין שלהם עם סביבתם. 2. ברמת המיקרו- בדגש על התנהגות האדם המושפעת מהימצאותו בקבוצה ובארגון.

קורס זה הנו למעשה קורס מתקדם לקורס המבוא הבסיסי התנהגות ארגונית א'. אלא שבעוד בקורס הבסיסי התמקדנו ברמת המיקרו של הארגון, נרחיב כעת את המבט לרמת המאקרו.

מהלך השיעורים: שיטות ההוראה ישלבו מצגות שהוכנו על-ידי המרצה, סרטוני המחשה שנבחרו בקפידה, דיונים כיתתיים.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת
1	מבוא והצגת הנושאים הקשורים במאקרו של הארגונים.	
2-4	תקשורת ארגונית- בין יחידים, בקבוצות העבודה וברמת הארגון; רשתות תקשורת ארכאיות מול מפותחות, לשיתוף מידע בארגון; ניתוח מעגל התקשורת השלם ורעשים נפוצים הגורמים לתקלות; מודל של נתינה וקבלת ביקורת המבוסס על מחקרי סטנפורד.	יחידה 6 התנהגות ארגונית (חובה), עמ' 77-130.
5-8	תרבות ארגונית- השפעותיה של התרבות הכללית על תרבות הארגון; מודלים לבחינת התרבות הארגונית; תוצרים גלויים, ערכים והנחות יסוד; תרבות משנה ותרבות נגד; תרבות הארגון כמכשיר ניהולי; התנגשות בין תרבויות ארגוניות שונות במצבי מיזוגים ו- outsourcing; אקלים ארגוני; מחויבות ארגונית ואזרחות ארגונית.	יחידה 8 התנהגות ארגונית (חובה), עמ' 221-257.

יחידה 5 התנהגות ארגונית (חובה), עמ' 9-56.	קבוצות וצוותים: מאפיינים מבניים: לכידות, נורמות, סטאטוס. צוותים פורמליים ובלתי פורמליים. אפקטיביות של קבוצות עבודה-בטלה חברתית מול הגברה חברתית; תהליכים בהתפתחותה של קבוצת עבודה; דפוסי אינטראקציה בין ובתוך קבוצות עבודה.	9-12
	סיכום וחזרה לבחינה + מרצה אורח (כפוף לאישור)	13

ג. דרישות קדם:

מעבר בהצלחה של קורס הבסיס-התנהגות ארגונית א'.

ד. חובות / דרישות / מטלות:

1. עמידה בהצלחה במבחן המסכם.
2. השתתפות פעילה ומילוי שאלונים לאורך הסמסטר.
3. **חומר מחייב למבחנים:** כל החומרים שיובאו בשיעורים של התנהגות ארגונית א' וב' + החומר מאתר הקורס+ חומר קריאת החובה.

ה. מרכיבי הציון הסופי (ציון מספרי): 100% ציון הבחינה.

ציון עובר – 60%

ו. ביבליוגרפיה: (חובה/רשות)

מאמרים:

Kickul, J., Gundry, L.K. & Posig, M. (2005). J. Bus. Ethics, 56, 205-218.
<https://doi.org/10.1007/s10551-004-0992-0>

Tsui, A. S., Nifadkar, S. S., & Yi, A. (2007). Cross-National, Cross-Cultural Organizational Behavior Research: Advances, Gaps, and Recommendations. *Journal of Management*, 33(3), 426–478. <https://doi.org/10.1177/0149206307300818>

ספרי הלימוד (textbooks) וספרי עזר נוספים:

1. בר חיים, א' (2010). *התנהגות ארגונית*, כרך ב', יחידות 5,6,8. האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 9-56, 130-77, 257-221. (חובה).
2. בר חיים, א' (2015). *התנהגות ארגונית*, כרך ג', יחידות 11-12. האוניברסיטה הפתוחה. (רשות).
3. בר חיים, א' (2005). *ניהול משאבי אנוש*, יחידות 8,10. האוניברסיטה הפתוחה. (רשות).

4. הוצ'ינסקי, א'. א'. (1993). איך נסביר את התחלפותן המהירה של אופנות ניהול? מאמר שמופיע בניהול משאבי אנוש-לקט מאמרים, האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 43-62. (רשות).
5. סמואל, י'. (2012). *ארגונים: מבוא לתורת הארגון*. הוצאת זמורה-ביתן. (רשות).
6. רוז, א'. (2004). *תרבות ארגונית*. האוניברסיטה הפתוחה. (רשות).
7. Deal, T.E., & Kennedy, A.A. (1982). *Corporate cultures*. Addison-Wesley. (רשות).
8. Landy, Frank J., & Conte, J. (2004). *Work in the 21st century: An introduction to industrial and organizational psychology*. Boston: McGraw-Hill. (רשות)
9. Ouchi, W.G. (1981). *Theory Z*. Avon Books. (רשות).
10. Peters, T. J., & Waterman, R.H. Jr. (1982). *In search of excellence*. Warner Books. (רשות)

ז. שם הקורס באנגלית:

Organizational Behavior - Macro

שנה מהנה ופורייה!